

Міністерство освіти та науки України
Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора
ЦДУ ім. В.Винниченка
від «08» грудня 2022 р.
№ 216-ун

Положення
про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності
учасників освітнього процесу в університеті

1. Загальні положення

- 1.1. Це Положення розроблено відповідно до Законів України «Про охорону праці», «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 26.12.2017р. №1669 «Про затвердження Положення про організацію роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності учасників освітнього процесу в установах і закладах освіти»; «Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці», затверджено наказом Державного комітету України з нагляду за охороною праці від 26.01.2005р. №15; «Типового Положення про службу охорони праці», затверджено наказом Держнаглядохоронпраці України від 15.11.2004р. №255 і поширюється на всі структурні підрозділи університету.
- 1.2. Це Положення визначає єдину систему організації роботи з охорони праці, а також обов'язки керівників та посадових осіб щодо забезпечення здорових і безпечних умов освітнього процесу, запобігання травматизму його учасників.
- 1.3. Ректорат університету в своїй діяльності керується чинним законодавством, нормативно-правовими актами з охорони праці, цим Положенням.
- 1.4. Організація роботи з охорони праці в цілому по університету покладається на ректора, з безпеки життєдіяльності на проректора з науково-педагогічної роботи, в структурних підрозділах на керівників: деканів, заступників деканів, завідувачів кафедри, начальників структурних підрозділів тощо, контроль на інженера з охорони праці.
- 1.5. Положення узгоджено з профспілковою організацією університету.
- 1.6. Навчання та перевірка знань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності студентів, слухачів, аспірантів (далі – здобувачі освіти) та працівників університету проводиться відповідно до «Типового Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці», затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.2005р. №15, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.02.2005р. за №231/10511 (далі – Типове положення), та «Положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці в закладах, установах, організаціях, підприємствах, підпорядкованих Міністерству освіти і науки України», розробленого та затвердженого наказом МОН від 18.04.2006р. №304 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 22.11.2017р. №1514), зареєстровано в Міністерстві юстиції України 7 липня 2006р. за № 806/12680 (далі – Положення про навчання).
- 1.7. Інструктажі з питань охорони праці із здобувачами освіти та працівниками закладів освіти проводяться відповідно до **Типового Положення**. Інструктажі з питань безпеки життєдіяльності, які містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо, проводяться відповідно до **Положення про навчання**.

2. Обов'язки посадових осіб та організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності в університеті

Загальне керівництво і відповідальність за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в університеті покладається на першого проректора. У разі де немає вказаної посади, вище зазначені обов'язки виконує керівник закладу – ректор;

2.1. Ректор:

- 2.1.1. відповідає за створення безпечних умов освітнього процесу згідно із законодавством про охорону праці, цим Положенням; не дозволяє проведення освітнього процесу за наявності шкідливих та небезпечних умов;
- 2.1.2. відповідно до Типового Положення про службу охорони праці, створює в закладі службу охорони праці, безпеки життєдіяльності, яка безпосередньо підпорядковується йому; призначає відповідальних за організацію роботи з охорони праці, безпеки життєдіяльності в закладі та визначає їх функціональні обов'язки, забезпечує функціонування системи управління охороною праці;
- 2.1.3. призначає наказом осіб, відповідальних за стан охорони праці в структурних підрозділах, навчальних кабінетах, майстернях, спортзалах, гаражах, їдальнях тощо;
- 2.1.4. затверджує посадові інструкції керівників структурних підрозділів, працівників з обов'язковим блоком питань охорони праці, безпеки життєдіяльності;
- 2.1.5. створює і визначає порядок роботи постійно діючої технічної комісії з уведення в експлуатацію нових, реконструйованих навчальних приміщень і обладнання (проректор з ЕРІ), інженери, фахівці), затверджує акти приймання;
- 2.1.6. уживає заходів щодо приведення інженерно-технічних комунікацій, устаткування, обладнання у відповідність до чинних стандартів, правил, норм з охорони праці;
- 2.1.7. укладає колективний договір, що містить розділ охорони праці та забезпечує його виконання;
- 2.1.8. організовує роботу комісії з перевірки готовності університету до нового навчального року та до роботи в осінньо-зимовий період (складаються та затверджуються відповідні акти);
- 2.1.9. забезпечує виконання законодавчих, нормативних актів, наказів, рішень, розпоряджень, інструктивних матеріалів з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності МОН України, місцевих органів управління освітою, виконання заходів з охорони праці колективного договору, приписів управління Держпраці, пропозицій профспілкового комітету;
- 2.1.10. організовує звітування з питань профілактики травматизму, виконання заходів розділу з охорони праці колективного договору на засіданнях ради університету, нарадах керівників структурних підрозділів, інших осіб, відповідальних за стан охорони праці, безпеки життєдіяльності, видає накази, розпорядження з цих питань;
- 2.1.11. організовує профілактичну роботу щодо попередження травматизму і зниження захворюваності серед здобувачів освіти та працівників закладу;
- 2.1.12. організовує роботу з розробки програми вступного інструктажу через інженера з охорони праці та забезпечує організацію проведення всіх видів інструктажів:
 - з охорони праці – відповідно до Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці;
 - з безпеки життєдіяльності – відповідно до цього Положення.
- 2.1.13. організовує роботу щодо розроблення та періодичного перегляду:
 - інструкцій з охорони праці для працівників відповідно до **«Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України комітету по нагляду за охороною праці від 29.01.1998р. № 9 (у редакції наказу Міністерства соціальної політики України від 30.03.2017р. №526), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.04.1998р. за № 226/2666;**
 - інструкцій з безпеки під час проведення навчання для здобувачів освіти відповідно до цього Положення.
- 2.1.14. сприяє проведенню та бере участь у проведенні адміністративно-громадського контролю з питань охорони праці;
- 2.1.15. контролює забезпечення здобувачів освіти та працівників закладів освіти спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту згідно з **«Мінімальними вимогами безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту**

на робочому місці», затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 29.11.2018р. №1804, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 27.12.2018р. за № 1494/32946;

2.1.16. здійснює контроль за підготовкою трудових студентських загонів щодо створення безпечних і нешкідливих умов праці та відпочинку на місцях їх дислокації;

2.1.17. забезпечує проведення дозиметричного контролю відповідно до чинних нормативних актів з обов'язковою реєстрацією в спеціальному журналі (*служба цивільного захисту*);

2.1.18. забезпечує навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності серед здобувачів освіти та працівників закладу відповідно до чинного законодавства і цього Положення;

2.1.19. забезпечує виконання організаційно-технічних заходів упровадження державної системи стандартів безпеки праці, проведення атестації робочих місць за умовами праці (*проректор з ЕРІ, служба охорони праці: інженер з охорони праці, відділ кадрів, управління соціального захисту*);

2.1.20. організовує проведення обов'язкових попередніх та періодичних медичних оглядів працівників відповідно до *Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007р. № 246 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.07.2007р. за № 8466/14113;*

2.1.21. не дозволяє виконання робіт, які негативно впливають на здобувачів освіти і працівників закладів освіти та стан довкілля;

2.1.22. здійснює постійний зв'язок з органами виконавчої влади та громадськими об'єднаннями щодо запобігання травматизму серед здобувачів освіти та працівників закладу;

2.1.23. повідомляє Міністерству освіти і науки України протягом доби про кожний груповий нещасний випадок або випадок із смертельним наслідком, що трапився з студентом, слухачем, аспірантом, працівником під час освітнього процесу, на виробництві та у побуті;

2.1.24. організовує розслідування нещасних випадків з учасниками освітнього процесу відповідно до чинних документів, проводить аналіз причин та розробляє заходи щодо попередження травматизму *згідно з наказом МОН України від 16.05.2019р. №659, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13.06.2019р. за № 612/33583 «Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу», Постановою Кабміну від 17.04.2019р. № 337 «Порядок розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві», від 22.03.2001р. №270 «Порядок розслідування та обліку нещасних випадків невиробничого характеру»;*

2.2.25. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

2.2. Заступник керівника (проректор з науково-педагогічної роботи):

Організація роботи з безпеки життєдіяльності в університеті може покладатися на заступника керівника (**крім проректора з економічного розвитку та інфраструктури**).

2.2.1. організовує і контролює виконання керівниками структурних підрозділів (відділів, факультетів, кафедр, кабінетів, лабораторій тощо) заходів щодо створення здорових і безпечних умов освітнього процесу;

2.2.2. забезпечує впровадження відповідних вимог державних і галузевих нормативних документів з питань охорони праці в освітній процес, контролює проведення паспортизації навчальних кабінетів, майстерень, лабораторій, спортзалів тощо;

2.2.3. здійснює контроль за безпечним використанням навчального обладнання, приладів, хімреактивів тощо, що використовуються під час освітнього процесу, відповідно до типових переліків, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України;

2.2.4. здійснює керівництво постійно діючою технічною комісією з уведення в експлуатацію нових, реконструйованих навчальних приміщень і обладнання, випробувань спортивного обладнання;

2.2.5. бере участь у підготовці студентських загонів щодо створення здорових і безпечних умов праці та відпочинку в місцях їх дислокації;

2.2.6. **один раз на три роки** організовує навчання і перевірку знань працівників університету з охорони праці, є головою комісії з перевірки знань;

- 2.2.7. контролює проведення інструктажів з охорони праці, безпеки життєдіяльності із здобувачами освіти, працівниками в структурних підрозділах;
- 2.2.8. забезпечує роботу щодо розроблення і періодичного перегляду (один раз на 5 років) інструкцій з охорони праці для працівників університету та інструкцій з безпеки під час проведення навчання для здобувачів освіти, при виконанні практичних, лабораторних робіт у навчальних кабінетах, лабораторіях, майстернях тощо;
- 2.2.9. забезпечує розроблення інструкцій з охорони праці для професій або видів робіт з підвищеною небезпекою, які переглядаються один раз на 3 роки відповідно до *«Положення про розробку інструкцій з охорони праці»*;
- 2.2.10. бере участь у розробленні розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;
- 2.2.11. затверджує погоджені службою охорони праці добові норми зберігання і витрачання сильнодіючих отруйних речовин, легкозаймистих рідин та інших пожежо- і вибухонебезпечних матеріалів;
- 2.2.12. контролює дотримання працівниками посадових інструкцій у частині забезпечення охорони праці, безпеки життєдіяльності;
- 2.2.13. бере участь у організації та проведенні адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці;
- 2.2.14. відповідає за правильне та своєчасне розслідування нещасних випадків з учасниками освітнього процесу, аналізує обставини нещасних випадків, є головою комісії з розслідування нещасних випадків з студентами слухачами; *згідно з наказом МОН України від 16.05.2019р. №659, і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13.06.2019р. за № 612/33583 «Положення про порядок розслідування нещасних випадків, що сталися із здобувачами освіти під час освітнього процесу»*;
- 2.2.15. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

2.3. Декан факультету

- 2.3.1. забезпечує створення безпечних і нешкідливих умов освітнього процесу;
- 2.3.2. забезпечує проведення навчальних занять, виробничої практики студентів, науково-дослідних та інших робіт на кафедрах, у студентських наукових гуртках і наукових товариствах відповідно до вимог нормативно-правових актів з питань охорони праці;
- 2.3.3. керує розробленням і періодичним переглядом інструкцій з охорони праці та інструкцій з безпеки під час проведення навчання, узгоджує їх із службою охорони праці, безпеки життєдіяльності та подає на затвердження ректору;
- 2.3.4. організовує на факультеті проведення інструктажів для здобувачів освіти з питань безпеки життєдіяльності;
- 2.3.5. забезпечує навчання та перевірку знань працівників факультету з питань охорони праці безпеки життєдіяльності;
- 2.3.6. організовує допомогу в підготовці студентських загонів, перевіряє наявність безпечних і нешкідливих умов праці і відпочинку в місцях їх дислокації;
- 2.3.7. організовує і проводить спільно з представниками профспілки факультету оперативний адміністративно-громадський контроль за станом охорони праці;
- 2.3.8. контролює внесення питань охорони праці в підручники, навчальні і методичні посібники з предметів, що викладаються на кафедрах факультету;
- 2.3.9. забезпечує спільно з профспілкою факультету систематичний розгляд на раді факультету стану умов праці та навчання у підрозділах, організовує вивчення, узагальнення і поширення передового досвіду з охорони праці, безпеки життєдіяльності, бере участь у проведенні кафедральних нарад, конференцій з питань охорони праці;
- 2.3.10. бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;
- 2.3.11. бере участь у розслідуванні нещасних випадків, що трапились з учасниками освітнього процесу;
- 2.3.12. інформує ректора, проректора з науково-педагогічної роботи та інженера з охорони праці про кожний нещасний випадок, що трапився під час освітнього процесу; бере участь у його розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку;

2.3.13. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

2.4. Завідувач кафедри, завідувач секцією кафедри:

2.4.1. є відповідальним за створення безпечних і нешкідливих умов освітнього процесу на кафедрі;

2.4.2. вносить питання з охорони праці, безпеки життєдіяльності в освітні програми, методичні рекомендації до лабораторних робіт, курсових та дипломних робіт і проектів;

2.4.3. організовує розроблення і періодичний перегляд (один раз на 5 років) інструкцій з охорони праці та інструкцій з безпеки під час проведення навчання, узгоджує їх із службою охорони праці закладу освіти та подає на затвердження ректору;

2.4.4. проводить з кожним працівником кафедри інструктажів з охорони праці, оформляє у журналі;

2.4.5. організовує проведення із студентами інструктажів з охорони праці та безпеки життєдіяльності;

2.4.6. забезпечує навчання і перевірку знань з питань охорони праці студентів та працівників, які працюють в умовах підвищеної небезпеки;

2.4.7. складає і направляє заявки на спецодяг, спецвзуття та інші засоби індивідуального захисту згідно з *«Мінімальними вимогами безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці», затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 29.11.2018р. №1804, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 27.12.2018р. за №1494/32946;*

2.4.8. забезпечує явку на періодичний огляд студентів, працівників відповідно до, *Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007р. №246 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.07.2007р. за №8466/14113;*

2.4.9. здійснює спільно з представником профспілки контроль за станом охорони праці, безпеки життєдіяльності;

2.4.10. бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;

2.4.11. повідомляє декана, проректора та інженера з охорони праці університету про кожний нещасний випадок, що трапився під час освітнього процесу; бере участь у його розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку;

2.4.12. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

2.5. Завідувач кабінету, лабораторії, майстерні, спортивними майданчиками, майстер виробничого навчання:

2.5.1. є відповідальним за безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, інвентарю тощо;

2.5.2. не допускає до проведення навчальних занять або робіт здобувачів освіти та працівників університету без передбаченого спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту;

2.5.3. вимагає у встановленому порядку забезпечення спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту здобувачів освіти та працівників закладу освіти згідно з *«Мінімальними вимогами безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці», затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 29.11.2018р. №1804, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 27.12.2018р. за №1494/32946;*

2.5.4. відповідно до цього Положення розробляє і переглядає (один раз на 5 років) інструкції з безпеки під час проведення навчання в кабінетах, лабораторіях, навчально-виробничих майстернях, спортивних залах тощо;

2.5.5. дозволяє використання обладнання, встановленого в лабораторіях, кабінетах, навчальних господарствах, цехах, на дільницях, полігонах, що передбачено типовими переліками, затвердженими Міністерством освіти і науки України;

- 2.5.6. контролює дотримання безпечних і нешкідливих умов проведення виробничої практики здобувачів освіти на підприємствах, в установах і організаціях, не дозволяє виконання робіт, не передбачених умовами договору;
- 2.5.7. проводить інструктажі з охорони праці під час освітнього процесу;
- 2.5.8. проводить інструктажі з безпеки життєдіяльності або контролює їх проведення викладачем;
- 2.5.9. бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;
- 2.5.10. терміново повідомляє завідувача кафедри та інженера з охорони праці університету про кожний нещасний випадок, що трапився з учасником освітнього процесу, організовує при потребі надання потерпілому першої долікарської допомоги, бере участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку;
- 2.5.11. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

2.6. Викладач, куратор групи

- 2.6.1. є відповідальним за збереження життя і здоров'я здобувачів освіти під час освітнього процесу;
- 2.6.2. проводить профілактичну роботу серед студентів щодо вимог особистої безпеки у побуті (дії у надзвичайних ситуаціях, дорожній рух, участь у масових заходах, перебування в громадських місцях, об'єктах мережі торгівлі тощо);
- 2.6.3. забезпечує проведення освітнього процесу, що регламентується законодавчими та нормативно-правовими актами з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності;
- 2.6.4. організовує вивчення здобувачами освіти правил і норм з охорони праці, безпеки життєдіяльності;
- 2.6.5. *проводить інструктажі зі студентами, аспірантами, слухачами:*
- 2.6.5.1. з охорони праці під час проведення виробничої практики і трудового навчання;
- 2.6.5.2. *з безпеки життєдіяльності під час проведення практичних навчальних занять, позанавчальних занять, інших заходів:*
- **вступний** – на початку навчального року – з реєстрацією в журналі обліку навчальних занять на сторінці куратора групи;
 - **первинний, позаплановий, цільовий інструктажі** – з реєстрацією в журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності;
 - **первинний інструктаж** перед початком заняття (нової теми, лабораторної, практичної роботи тощо) – з реєстрацією в журналах обліку навчальних занять і виробничого навчання на сторінці предмета в рядку про зміст занять, лекції, практичної роботи тощо;
- 2.6.6. здійснює контроль за виконанням студентами інструкцій з безпеки життєдіяльності;
- 2.6.7. проводить профілактичну роботу щодо запобігання травматизму серед студентів під час освітнього процесу;
- 2.6.8. терміново повідомляє завідувача кафедри та інженера з охорони праці про кожний нещасний випадок, що трапився із студентами, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому, викликає медичного працівника;
- 2.6.9. бере участь у розслідуванні та здійсненні заходів щодо усунення причин, що призвели до нещасного випадку.
- 2.6.10. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

3. Організація роботи з охорони праці під час проведення науково-дослідної діяльності в університеті

3.1. Проректор з наукової роботи:

- 3.1.1. організовує роботу і здійснює контроль за виконанням заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов під час проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і експедиційних робіт, а також у студентських наукових товариствах, конструкторських бюро відповідно до чинних законодавчих, нормативних документів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, цього Положення;

- 3.1.2. організовує навчання і перевірку знань з охорони праці, безпеки життєдіяльності наукових працівників структурних підрозділів, допускає до самостійної роботи;
- 3.1.3. організовує роботу щодо розроблення і періодичного перегляду інструкцій з охорони праці під час виконання наукових робіт; затверджує в установленому порядку інструкції з охорони праці, що діють у науково-дослідних і дослідно-конструкторських (у тому числі студентських) підрозділах, контролює їх виконання;
- 3.1.4. організовує забезпечення експедицій, партій, загонів спорядженням, обладнанням, засобами індивідуального захисту, інструкціями з охорони праці, а також затверджує акти готовності виїзду експедицій, партій, загонів на науково-дослідні та експедиційні роботи;
- 3.1.5. бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору (угоди);
- 3.1.6. організовує спільно з профспівковою організацією університету проведення громадського контролю за станом охорони праці;
- 3.1.7. повідомляє ректора про нещасні випадки, що сталися зі студентами, курсантами, слухачами, аспірантами під час проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і експедиційних робіт, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим, відповідає за своєчасне розслідування;
- 3.1.8. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

3.2. Керівник науково-дослідної роботи (теми):

- 3.2.1. здійснює безпосереднє керівництво і є відповідальним за організацію і забезпечення безпечних і нешкідливих умов проведення науково-дослідної і дослідно-конструкторської роботи відповідно до законодавства з охорони праці, цього Положення;
- 3.2.2. організовує проведення науково-дослідної роботи тільки за наявності приміщень, приладів, установок та іншого обладнання, що відповідає вимогам державних стандартів безпеки праці, правил і норм з охорони праці;
- 3.2.3. відповідає за безпечну експлуатацію приладів, установок та іншого обладнання, а також захисних, сигнальних і протипожежних пристроїв, контрольно-вимірювальних приладів, посудин, що працюють під тиском, безпечне використання, забезпечення і транспортування вибухових, отруйних, радіоактивних, легкозаймистих та інших шкідливих для життя і здоров'я речовин;
- 3.2.4. проводить первинний на робочому місці, повторний, позаплановий інструктаж з охорони праці із студентами, курсантами, слухачами, працівниками, допускає до самостійної роботи;
- 3.2.5. розробляє інструкції, методичні вказівки щодо безпечного використання нових матеріалів, обладнання, відповідних процесів;
- 3.2.6. бере участь у проведенні оперативного адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці;
- 3.2.7. бере участь у розробленні розділу з охорони праці, безпеки життєдіяльності колективного договору;
- 3.2.8. повідомляє проректора з наукової роботи університету про нещасні випадки, що сталися зі студентами, курсантами, слухачами, аспірантами під час проведення науково-дослідних, дослідно-конструкторських і експедиційних робіт, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим, відповідає за своєчасне розслідування;
- 3.2.9. дбає про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

4. Організація роботи з охорони праці та безпеки життєдіяльності під час поза навчальних заходів

4.1. Заступник декана з виховної роботи, помічник ректора:

- 4.1.1. уживає необхідних заходів щодо створення безпечних і нешкідливих умов, виконання санітарно-гігієнічних норм і вимог з охорони праці, безпеки життєдіяльності під час проведення позанавчальних заходів;
- 4.1.2. контролює і надає методичну допомогу керівникам клубів, гуртків, спортивних секцій, походів, екскурсій, трудових об'єднань, громадських робіт тощо з питань створення безпечних і нешкідливих умов праці та відпочинку студентів, абітурієнтів, слухачів, запобігання травматизму;
- 4.1.3. проводить навчання та інструктаж з охорони праці, безпеки життєдіяльності кураторів, викладачів, студентів, які залучені до організації поза навчальної роботи;

4.1.4. організовує профілактичну роботу серед студентів, слухачів з охорони праці, безпеки життєдіяльності під час освітнього процесу: організовує проведення вступних інструктажів зі студентами під час зарахування в університет, первинні, **цільові: під час літніх та зимових канікул, позапланові** у разі виявлення порушень;

4.1.5. повідомляє керівника та інженера з охорони праці, безпеки життєдіяльності навчального закладу про нещасні випадки, що сталися з учасниками освітнього процесу під час проведення позанавчальних заходів, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим, бере участь у розслідуванні;

4.1.6. організовує профілактичну роботу серед студентів, слухачів з охорони праці, безпеки життєдіяльності під час проживання у гуртожитках з метою попередження травматизму у побуті;

4.1.7. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

4.2. Керівник клубу, гуртка, секції, тренер:

4.2.1. забезпечує безпечний стан робочих місць, обладнання, приладів, інструментів, спортивного спорядження (інвентарю) тощо;

4.2.2. проводить інструктажі з охорони праці з працівниками та інструктажі з безпеки життєдіяльності з студентами, допускає до самостійної роботи;

4.2.3. не дозволяє працювати студентам, без відповідного спецодягу, взуття та інших засобів індивідуального захисту;

4.2.4. терміново повідомляє керівника та інженера з охорони праці, безпеки життєдіяльності навчального закладу про кожний нещасний випадок, що стався із студентами, іншими особами під час проведення освітнього процесу, заходів, бере участь у їх розслідуванні, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому;

4.2.5. веде профілактичну роботу з охорони праці, безпеки життєдіяльності серед студентів;

4.2.7. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

5. Організація роботи з охорони праці під час адміністративно-господарської діяльності в університеті

5.1. Проректор з економічного розвитку та інфраструктури:

5.1.1. забезпечує експлуатацію і догляд будівель, споруд і території відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці, керує будівництвом та ремонтами відповідно до будівельних норм і правил;

5.1.2. забезпечує дотримання вимог правил охорони праці під час експлуатації виробничого, енергетичного, вентиляційного обладнання, машин, механізмів, котлів, посудин, що працюють під тиском;

5.1.3. відповідно до чинних нормативно-правових актів забезпечує дотримання норм переміщення вантажів, санітарно-гігієнічного стану побутових і допоміжних приміщень, територій;

5.1.4. забезпечує навчальні приміщення, лабораторії, кабінети, господарські і культурно-побутові підрозділи університету обладнанням та інвентарем для прибирання відповідно до вимог правил і норм з охорони праці;

5.1.5. забезпечує студентів, працівників спецодягом, спецвзуттям та іншими засобами індивідуального захисту згідно з **«Мінімальними вимогами безпеки і охорони здоров'я при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці»**, затверджених наказом Міністерства соціальної політики України від 29.11.2018р. №1804,

зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 27.12.2018р. за № 1494/32946;

5.1.6. організовує періодичні випробування діелектричних засобів захисту, а також облік, зберігання, видачу, прання, сушку, дезінфекцію та ремонт спецодягу;

5.1.7. відповідно до чинних нормативно-правових актів організовує проведення щорічних замірів опору ізоляції електроустановок та електропроводки, заземлювальних пристроїв, періодичні випробування і огляди вантажопідйомних машин і механізмів, аналізи повітря на вміст пилу, газів і парів шкідливих речовин, вимірювання освітленості, шуму і вібрації, радіаційний контроль у приміщеннях університету;

5.1.8. організовує з відповідними органами навчання персоналу, що обслуговує електричні установки та інші агрегати і механізми підвищеної небезпеки;

- 5.1.9. організовує зберігання легкозаймистих і горючих рідин, обладнання, сировини, матеріалів відповідно до правил і норм з охорони праці;
- 5.1.10. відповідно до *«Положення про розробку інструкцій з охорони праці»*, затвердженого *наказом Міністерства праці та соціальної політики України комітету по нагляду за охороною праці від 29.01.1998р. № 9, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.04.1998р. за № 226/2666*, розробляє і періодично переглядає інструкції з охорони праці під час виконання конкретних господарських робіт, узгоджує їх із службою охорони праці;
- 5.1.11. проводить інструктажі з охорони праці, забезпечує навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в адміністративно-господарських підрозділах;
- 5.1.12. бере участь у проведенні адміністративно-громадського контролю за станом охорони праці;
- 5.1.13. бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці колективного договору, складає комплексний план заходів з охорони праці, узгоджує з головним бухгалтером та інженером з охорони праці;
- 5.1.14. організовує роботу щодо створення безпечних умов праці в гаражі університету відповідно до чинних правил охорони праці, що діють на автомобільному транспорті;
- 5.1.16. організує проведення перед рейсового медогляду з водіями;
- 5.1.15. терміново повідомляє ректора і інженера з охорони праці університету про нещасні випадки, що сталися з працівниками адміністративно-господарських підрозділів (навчальні корпуси, гуртожитки), організовує надання першої долікарської допомоги потерпілим;
- 5.1.16. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.
- 5.2. Головний інженер, інженер з технічного обслуговування обладнання, механік:**
- 5.2.1. здійснює безпосередньо керівництво і несе відповідальність за організацію і виконання ремонтно-технічних робіт у навчальних корпусах, гуртожитках відповідно до чинних законодавчих, нормативно-правових актів з охорони праці, цього Положення;
- 5.2.2. забезпечує експлуатацію і утримання будівель, споруд, виробничих приміщень, машин, механізмів, електроустановок, електросилових, електроосвітлювальних, опалювальних, газових і каналізаційних мереж, систем вентиляції, риштувань, захисних засобів відповідно до правил і норм з охорони праці;
- 5.2.3. виявляє причини аварій з машинами, механізмами, електроустановками, обладнанням, веде облік та аналіз аварій, розробляє і здійснює заходи щодо запобігання їм;
- 5.2.4. організовує відповідно до чинних нормативно-правових актів з охорони праці:
- проведення планово-запобіжних ремонтів;
 - профілактичні випробування обладнання, машин, механізмів, посудин і апаратів, що працюють під тиском, риштувань;
 - заміри опору ізоляції електроустановок, електропроводки, заземлювальних пристроїв;
- 5.2.5. розробляє і впроваджує заходи щодо механізації, автоматизації ручної праці, важких та трудомістких процесів;
- 5.2.6. забезпечує нешкідливі та безпечні умови праці під час монтажних, демонтажних і ремонтних робіт на підконтрольних об'єктах, обладнання робочих місць необхідним допоміжним спорядженням і огорожами, знаками безпеки, оформлення працівникам наряду-допуску на виконання робіт з підвищеною небезпекою;
- 5.2.7. бере участь у постійно діючій технічній комісії університету з введення в експлуатацію нових, реконструйованих об'єктів виробничого призначення;
- 5.2.8. проводить реєстрацію об'єктів університету, що підконтрольні органам державного нагляду, оформляє відповідні документи, наряди – допуски на виконання робіт з підвищеною небезпекою, реєстрації у журналах та випробування обладнання, яке використовується під час роботи на висоті працівниками університету;
- 5.2.9. розробляє інструкції з охорони праці під час експлуатації машин, механізмів, приладів, виконання конкретних робіт, узгоджує з інженером з охорони праці;
- 5.2.10. проводить інструктажі з охорони праці, забезпечує навчання з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності в підрозділах;
- 5.2.11. бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці колективного договору;

5.2.12. бере участь спільно з профспілковим комітетом у адміністративно-громадському контролі стану охорони праці;

5.2.13. терміново повідомляє проректора з ЕРІ та інженера охорони праці університету про нещасний випадок, що стався з працівником адміністративно-господарського підрозділу;

5.2.14. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

5.3. Комендант, завідувач гуртожитком, завідувач майстерні, завідувач лабораторії, начальник відділу матеріально-технічного забезпечення:

5.3.1. здійснює необхідні заходи з охорони праці, систематичне спостереження за станом і експлуатацією обладнання, приладів, риштувань, захисних засобів на робочих місцях;

5.3.2. організовує безпечне проведення робіт;

5.3.3. здійснює нагляд за правильним і безпечним використанням обладнання, машин, механізмів, енергетичних установок і транспортних засобів, що працюють під його наглядом;

5.3.4. здійснює контроль за своєчасною видачею та правильним використанням спецодягу, спецвзуття і засобів індивідуального захисту, надає заявку в АГР для його придбання, дотриманням норм перенесення вантажів, забезпеченням робочих місць запобіжними написами і плакатами;

5.3.5. проводить інструктажі з охорони праці з реєстрацією у журналі та забезпечує своєчасне навчання працівників безпечних навичок праці відповідно до посадових інструкцій та інструкцій під час виконання робіт, не допускає до роботи без висновків медичного огляду;

5.3.6. організовує використання наочних засобів пропаганди охорони праці – пам'яток, плакатів;

5.3.7. регулярно проводить перевірку чистоти і порядку на робочих місцях, забезпечення достатньої освітленості робочих місць;

5.3.8. терміново повідомляє про нещасний випадок керівника та інженера з охорони праці університету, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому, бере участь у розслідуванні нещасних випадків;

5.3.9. приймає участь у розробленні Колективного договору;

5.3.10. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

5.3. Керівник відділу:

5.4.1. здійснює безпосередньо керівництво і несе відповідальність за організацію роботи за охорону праці на робочих місцях працівників;

5.4.2. проводить інструктажі з охорони праці та забезпечує своєчасне навчання працівників безпечним навичкам праці;

5.4.3. здійснює нагляд за правильним і безпечним використанням обладнання що працює на робочих місцях працівників;

5.4.4. бере участь у розробленні окремого розділу з охорони праці колективного договору;

5.4.5. приймає на роботу осіб після попереднього медичного огляду в лікувально-профілактичній установі, а також направляє на медичний огляд осіб, які працюють у шкідливих і небезпечних умовах відповідно до *Порядку проведення медичних оглядів працівників певних категорій, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 21.05.2007р. №246 і зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 23.07.2007р. за №8466/14113;*

5.4.6. відповідно до *«Положення про розробку інструкцій з охорони праці», затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України комітету по нагляду за охороною праці від 29.01.1998р. №9, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 07.04.1998р. за №226/2666,* розробляє і періодично переглядає інструкції з охорони праці під час виконання конкретних робіт, узгоджує їх із службою охорони праці;

5.4.7. здійснює контроль за своєчасною видачею та правильним використанням спецодягу, спецвзуття і засобів індивідуального захисту дотриманням норм перенесення вантажів, забезпеченням робочих місць запобіжними написами і плакатами;

5.4.8. терміново повідомляє про нещасний випадок керівника та інженера з охорони праці університету, організовує надання першої долікарської допомоги потерпілому, бере участь у розслідуванні нещасних випадків;

5.4.9. контролює дотримання працівниками посадових інструкцій у частині забезпечення охорони праці;

5.4.10. дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

5.5. Головний бухгалтер:

5.5.1. здійснює контроль за правильною витратою коштів, які виділяються на виконання заходів окремого розділу з охорони праці колективного договору, забезпечує виконання заходів, передбачених нормативно-правовими актами з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності;

5.5.2. веде облік коштів, що витрачаються на виконання заходів з охорони праці, готує довідку ректору про фактичну витрату коштів на виконання цих робіт;

5.5.3. організовує передплату періодичних видань з питань охорони праці, безпеки життєдіяльності;

5.5.4. проводить інструктажі з охорони праці та забезпечує своєчасне навчання працівників безпечним навичкам праці;

5.5.5. повинен дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

5.6. Начальник відділу кадрів

5.6.1. оформляє на роботу осіб, які пройшли вступний інструктаж та інструктажі на робочому місці з охорони праці, а також переведенням на іншу роботу за висновками лікувально-профілактичної установи;

5.6.2. оформляє на роботу осіб після попереднього медичного огляду в закладах охорони здоров'я, а також направляє на періодичний медичний огляд осіб, які залучаються до робіт підвищеної небезпеки, зберігає їх медичні довідки;

5.6.3. оформляє направлення працівників, залучених до робіт підвищеної небезпеки, на спеціальне навчання і перевірку знань з охорони праці;

5.6.4. оформляє на роботу жінок і осіб віком до вісімнадцяти років з урахуванням законодавчих та нормативно-правових актів про застосування праці неповнолітніх і жінок;

5.6.5. контролює наявність посадових інструкцій з блоком питань з охорони праці, безпеки життєдіяльності;

5.6.6. проводить інструктажі з охорони праці та забезпечує своєчасне навчання працівників безпечним навичкам праці;

5.6.7. дбає про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку і здоров'я оточуючих людей в процесі виконання будь-яких робіт чи під час перебування на території університету.

6. Порядок проведення та реєстрації інструктажів з безпеки життєдіяльності

6.1. Інструктажі з безпеки життєдіяльності проводяться із здобувачами освіти. Інструктажі містять питання охорони здоров'я, пожежної, радіаційної безпеки, цивільного захисту, безпеки дорожнього руху, реагування на надзвичайні ситуації, безпеки побуту тощо.

6.2. Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до університету студента, аспіранта проводиться **вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності**.

Перед початком навчальних занять один раз на рік, а також при зарахуванні або оформленні до закладу освіти здобувача освіти проводиться вступний інструктаж з безпеки життєдіяльності службами охорони праці, безпеки життєдіяльності. За умови чисельності учасників освітнього процесу в закладах понад 200 осіб вищезазначеними службами проводиться навчання з навчальними майстрами, кураторами груп тощо, які в свою чергу інструктують здобувачів освіти перед початком навчального року. Програма вступного інструктажу розробляється в закладі освіти на основі орієнтовного переліку питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти (додаток 3). Програма та порядок проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності затверджуються наказом керівника закладу освіти.

Програма вступного інструктажу розробляється на основі орієнтованого переліку питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності. Програма та порядок проведення вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності затверджується наказом ректора.

6.3. Запис про вступний інструктаж робиться на окремій сторінці журналу обліку навчальних занять.

6.4. **Первинний інструктаж** з безпеки життєдіяльності проводиться на початку заняття у кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо, перед початком канікул, а також за

межами університету, де освітній процес пов'язаний з використанням небезпечних або шкідливих для здоров'я факторів. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності проводять викладачі, куратори груп, тренери, керівники гуртків тощо. Цей інструктаж проводиться із здобувачами освіти, а також з батьками, які беруть участь у позанавчальних заходах.

6.5. Первинний інструктаж з безпеки життєдіяльності, який проводиться перед початком кожного практичного заняття (практичної, лабораторної роботи тощо), реєструється в журналі обліку навчальних занять, виробничого навчання на сторінці предмета в розділі про запис змісту занять, заняття. Форма журналу наведена в **додатку 2**.

6.6. **Позаплановий інструктаж** з безпеки життєдіяльності із здобувачами освіти проводиться у разі порушення ними вимог нормативно-правових актів з охорони праці, безпеки життєдіяльності, що може призвести чи призвело до травм, аварій, пожеж тощо, зміни умов виконання навчальних завдань (лабораторних робіт, трудового навчання, виробничої практики, професійної підготовки тощо), нещасних випадків.

6.7. **Цільовий інструктаж** з безпеки життєдіяльності проводиться із здобувачами освіти у разі організації позанавчальних заходів (олімпіади, турніри з предметів, екскурсії, туристичні походи, спортивні змагання тощо), під час проведення громадських, позанавчальних робіт (прибирання територій, приміщень, проведення науково-дослідних робіт на навчально-дослідній ділянці тощо).

6.8. Реєстрація первинного, позапланового, цільового інструктажів з безпеки життєдіяльності проводиться в журналі реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності, що зберігається в кожному кабінеті, лабораторії, майстерні, спортзалі тощо.

Інженер з охорони праці

Олена БОНДАРЕНКО

Узгоджено

Голова профкому

Олена ГОРСЬКА

РЕЄСТРАЦІЯ
вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності здобувачів освіти
в журналі обліку навчальних занять

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Прізвище, ім'я, по батькові особи, яка проводила інструктаж	Підпис	
				особи, яка проводила інструктаж	особи, яку інструктували
1	2	3	4	5	6

Додаток 2

 (назва закладу освіти)

ЖУРНАЛ
реєстрації первинного, позапланового, цільового інструктажів
здобувачів освіти з безпеки життєдіяльності

 (кабінет, лабораторія, цех, майстерня, спортзал тощо)

Розпочато: ____ 20__ р.

Закінчено: ____ 20__ р.

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові особи, яку інструктують	Дата проведення інструктажу	Група	Назва інструктажу, назва інструкції	Прізвище, ім'я, по батькові, посада особи, яка проводила інструктаж	Підпис особи, яка проводила інструктаж	Підпис особи, яку інструктували
1	2	3	4	5	6	7	8

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК

питань вступного інструктажу з безпеки життєдіяльності для здобувачів освіти

1. Загальні відомості про заклад освіти, його структуру (кабінети, лабораторії, майстерні, спортзали тощо). Види та джерела небезпеки у навчальних приміщеннях, на спортивних майданчиках, навчально-дослідних ділянках тощо.
2. Загальні правила поведінки під час освітнього процесу. Обставини та причини найбільш характерних нещасних випадків, що сталися в закладах освіти.
3. Вимоги пожежної безпеки в закладі освіти. Ознайомлення з Правилами пожежної безпеки для навчальних закладів та установ системи освіти України.
4. Радіаційна безпека, дії у разі надзвичайних ситуацій природного і техногенного характеру.
5. Цивільний захист, техногенна безпека природного і техногенного характеру.
6. Безпека дорожнього руху. Поведінка на вулиці, ознайомлення з правилами дорожнього руху.
7. Побутовий травматизм, попередження та дії у разі нещасних випадків у побуті.
8. Домедична допомога у разі нещасних випадків, надзвичайних подій тощо.